

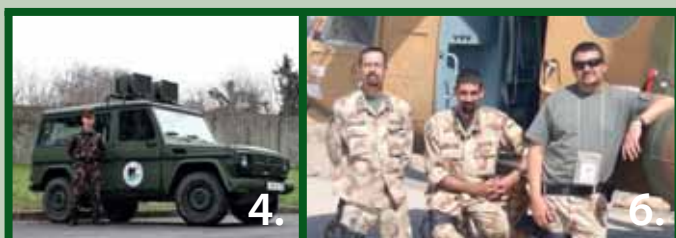
XXVI. évfolyam | 2015/3.

HONÉD ALTISZTI F O L Y Ó I R A T

TARTALOM

Tisztelt Altisztek!	2
Gondolatok a hősök napja kapcsán	3
Koblenzből jelentem!	4
Repülő-műszakiként Afganisztánban	6
Azonnali reagálás vészhelyzetben	8
Hétköznapi helytállás	9
A felelős vezető legfőbb erénye az alázat	10
Poszter	12
A császári és királyi szegedi 7. utászszázalóalj az első világháborúban	14
Ha eltévedsz, mit kell tenned?	16
Dokumentumok egy megfakult dossziéból	17
A biztos és látható elengedése	19
Pálfától Déváiig, gyalogszerrel	20
A biztos és látható elengedése	22
Humor	23
Lali a seregben	23
Történelmi visszatekintés	24

Tisztelt Altisztek!

A Magyar Honvédség Altiszti Akadémia parancsnokaként örömmel fogadtam az MH vezénylőszázalósának felkérését, és megtiszteltetésnek érzem, hogy a Honvéd Altiszti Folyóiraton keresztül szólhatok az altiszti állományhoz. Jelenlegi beosztásomban annak a kettős alaprendeltetésű alakulatnak vagyok a parancsnoka, mely ezer és ezer idegzállal kötődik a magyar altisztek múltjához, jelenéhez, illetve meghatározó részt vállal a honvédség „gerincoszlopaként” is gyakran azonosított állomány jövőjének alakításában.

Minden, a magyar haderőhöz csatlakozni kívánó fiatal az alakulat Mecseri János Kiképző Osztályának altisztjeitől tanulja meg, sajátítja el a 14 hetes egységes alapkiképzés keretein belül azokat az ismereteket, melyek elengedhetetlenek a szolgálat megkezdéséhez.

Az Altiszti Akadémia másik nagyon fontos alapfeladata végrehajtani az altisztek képzését a belépő, őrmesteri rendfokozattól a rendfokozati és beosztási hierarchia csúcsát jelentő főtörzsszázalósi kategóriáig. A Kinizsi Pál Altiszti Oktatási Osztály által végrehajtott képzéseken altisztek, altisztjelöltek százai vesznek részt minden évben, hogy megszerezzék azt a tudásanyagot, mely lehetővé teszi számukra, hogy beosztásuk és rendfokozatukban előreléphessenek.

Benkő Tibor vezérezredes gratulál egy frissen avatott altisztnak

Az új katonai életpályamodell bevezetése nyomán egyértelművé vált, az altiszti kar fejlesztése, képzése, e feladat végrehajtásának minősége alapvetően határozza meg a teljes Magyar Honvédség jövőjét is. 1977 óta egyenruhát viselő katonaként felelősséggel állítom, feladatrendszerét illetően az altiszti kar ment át a legnagyobb változáson az elmúlt évtizedekben. A változás sohasem könnyű, de meggyőződésem, hogy ezen az úton kell önöknek továbbra is haladniuk, hogy tudásukkal, tapasztalatukkal olyan elismertséget vívjanak ki maguknak, mely által még inkább képessé válnak a beosztott állomány nevelésére, vezetésére, képviselésére.

Ehhez kívánok önöknek ezúton is jó erőt, egészséget, sok sikert és katonaszerencsét!

*Bozó Tibor dandártábornok,
az MH Altiszti Akadémia parancsnoka*

GONDOLATOK A HŐSÖK NAPJA KAPCSÁN

A Honvéd Altiszti Folyóirat mostani számának címlapján a hősi-esen szolgáló katonákra, a nehéz helyzetekben helytálló elődeinkre gondolva tisztelgünk. A magyar katonai hősökre, akikről a május utolsó vasárnapján való megemlékezés eredetét az 1917. évi VIII. törvénycikkre vezethetjük vissza. A törvénycikk „a most dúló háborúban a hazáért küzdő hősök emlékének megörökítéséről” rendelkezett, amiből a következőt kiemeltem: „1. § Mindazok, akik a most dúló háborúban a hadrakelt sereg kötelekében híven teljesítették kötelességeiket, a nemzet osztatlan, hálás elismerésére váltak érdemesekké. Őrizzék meg a késő utókor hálás kegyelettel azok áldott emlékeztétét, akik életükkel adóztak a veszélybenforgó haza védelmében.” A következő paragrafus pedig meghatározza a megemlékezés hogyanját, vagyis: „2. § Minden község (város) anyagi erejének megfelelő, méltó emléken örökíti meg mindazoknak nevét, akik lakói közül a most dúló háborúban a hazáért életüket áldozták fel.”

Majd hét év elteltével született meg az 1924. évi XIV. törvénycikk az 1914/1918. évi világháború hősi halottai emlékének megünnepléséről. Ekkor már konkrétan megfogalmazódik az ünnepség időpontja: „A nemzet soha el nem múló hálája és elismerése jeléül, az élő és jövő nemzedékek örök okulására és hősi halottaink dicsőségére minden esztendő május hónapjának utolsó vasárnapját nemzeti ünnepé avatja. Ezt az ünnepnapot – mint a »Hősök emlékűnnepét« – a magyar nemzet mindenkor a hősi halottak emlékének szenteli.” A honvédségen belüli szabályozás az 1925. május 1-jén kiadott, 2519. számú körrendeletben jelent meg.

A második világháborúban a magyar katonák ismétetlen hősi-esen szolgálták a hazát, ha kellett életük feláldozásával. Az 1942. április 25-én kelt körrendelet kimondja, hogy: „1938 óta új hősök áldozták életüket a hazáért, emléküket ugyanolyan kegyelettel kell őrizni, mint a korábban elesettekét.”

Ismerve a negyvenes évek végétől megjelenő sajátos politikai helyzet kuszásait, a magyar katonai hősökre való hivatalos megemlékezésre a

Magyar és orosz katonák közelharca Przemyslben. (Forrás: Tomasz Idzikowski: Forty Twierdzy Przemysl. Przemysl, 2001, 16.)

A przemysli erődrendszer 1914–15 fordulóján (Forrás: Ravasz István szerk.: „Baldogtalan hadiidők...” avagy: ami a „boldog békeidők” után következett 1914–1918. Petit Real Könyvkiadó, Budapest, 2004. 42.)

rendszer váltáséig várni kellett. Az első és a második világháború hőseiről Magyarországon 1989. május 29-én emlékeztek meg ismét nyilvánosan, Szekszárdon. Az első állami rendezvényt 1990-ben tartották meg. A magyar hősök emlékének megörökítéséről és a magyar hősök emlékűnnepéről szóló 2001. évi LXIII. törvény pedig ismét a Magyar Hősök Emlékűnnepévé nyilvánította minden esztendő májusának utolsó vasárnapját. Ez a törvény már nem határozza meg, hogy a katonahős az első és a második világháborúban szolgált, hanem szélesebb teret adva fogalmaz: „A Magyar Köztársaság Országgyűlése – tisztelettel adózva a hősök emléke előtt – a haza szabadságáért és függetlenségéért, a nemzet fennmaradásáért küzdött haza-

fiak emlékét e törvényben megörökíti.” (1. §) Ezt a tág keretet a 3. § tovább részletezi, amely szerint „...a magyar nemzet fiai és leányai minden évben, a Magyar Hősök Emlékűnnepén méltó megemlékezés keretében leróják hálájukat és kegyeletüket az elmúlt ezredév magyar hőseinek.” Ez a törvény nyilvánítja nemzeti emlékhellyé a „Millenniumi Emlékművet” és a „Hősök Emlékkövét”, amit a címlapon két díszelő katonával együtt az idei hősök napja alkalmával készített felvételen együtt láthatunk.

Gyóni Géza (1884–1917) katonaköltő 1914 őszén Przemysl erődjében szolgált, amit az orosz csapatok többször is megtámadtak. A költő ekkor személyesen is átélte a háború borzalmait: hullottak a gránátok, sebesültek jajveszékáltak, haldoklók nyöszörögtek. Október 3-án kelt levelét repülőgéppel hozták ki, amiben azt írta: „Még élek”. Ekkor, ebben a több hétig tartó apokaliptikus ostromállapotban írta meg legemlékezetesebbnek tartott, *Csak egy éjszakára...* című versét (melynek 4. versszakára így hangzik):

„Csak egy éjszakára küldjétek el őket: / A hitetleneket s az üzérkedőket. / Csak egy éjszakára: / Mikor a pokolnak égő torka tárul. / S vér csurog a földön, vér csurog a fáról. / Mikor a rongy sátor nyöszörög a szélben / S haló honvéd sóhajt: fiam... feleségem...”

Dr. Murinkó Attila alezredes

KOBLENZBŐL JELENTEM!

Soós Gábor Miklós törzsőrmester vagyok, a Magyar Honvédség Civil-Katonai Együttműködési és Lélektani Művelési Központban (MH CKELMK) teljesítek szolgálatot tervezőasztlós beosztásban. Budapesten élek kisfiammal és feleséggel. 2001 óta szerződéses katonaként számos különböző beosztásban, több fegyvernemben is kipróbálhattam magam. Voltam harcokszó, lövés és felderítő, jelenleg a lélektani hadviselés (PSYOPS) területén tervezőasztlósként igyekszem a lehető legtöbbet hozzatenni alakulatom, az MH CKELMK sikeréhez.

Missziókban öt alkalommal voltam, jártam Koszovóban és Afganisztán területén is. Katonai pályafutásomra visszatekintve örömmel tölt el, hogy az elmúlt közel tizenégy évben számos helyőrségben és feladatkörben bővíthettem szakmai tudásomat. Korábban szerződéses légénységi állományú katonaként táborőrzés volt a feladatom. Később a szállítmánykísérés már sokkal mozgalmasabb és összetettebb képességeket és csapatmunkát igényelt részemről. Láttam a fejlődés lehetőségét és folyamatát, így már altisztként belekóstolhattam egy igen érdekes és nagy munkabírást igénylő szakmába, a kiscsoportos felderítő tevékenységbe is. Ahogyan a bevezetőben írtam, tervezőasztlós vagyok a katonai szervezet médiaértékelő-elemző csoportjában. Ez nem azt jelenti, hogy minden időmet egy irodában, a számítógép előtt töltöm, ahogy azt a megnevezés alapján gondolhatnánk. A saját feladatköröm mellett sok más, a központ számára fontos feladat ellátásában is részt veszek, melyek nem íróasztalhoz kötöttek. Fő profilom és beosztás szerinti tevékenységi köröm a lélektani műveletek, emellett logisztikai és adminisztratív feladatokat is ellátok.

A PSYOPS a Magyar Honvédségen belül egy új harctámogató képesség, annak minden nehézségével. Olyan új lehetőségekkel és fejlesztésre váró tudásbázissal rendelkezik, ami jól alkalmazva

egyre több területen támogathatja a vezetés rendszerét, mely akár a harc megvívásának eredményességéhez is hozzájárulhat. A központnál eltöltött szolgálati időm alatt több esetben is részt vettem olyan gyakorlatokon, ahol kifejezetten PSYOPS-tevékenységek végrehajtásába vonták be a csoportot. Ezeket a feladatokat a közeljövőben nemcsak Magyarországon, de nemzetközi környezetben is végrehajtjuk majd, például a V4 EU-harccsoport kötelékében.

Jelenleg a Magyar Honvédség taktikai szintű lélektani műveleteit végző csoportok önálló feladatvégrehajtásra csak korlátozottan képesek. Saját biztosításukat csak külső, a támogatott alegységtől bevont katonákkal és megfelelő szintű páncélvédettséggel gépjárművel képesek megoldani, a rendelkezésre álló kiképzett PSYOPS-állomány szűkössége, valamint a PSYOPS gépjármű-technikai eszközök korlátozott páncélvédettsége miatt. Ezért a magas biztonsági besorolású művelési területen a támogatott alegységre plusz terhet ró egy „Tactical PSYOPS Team” (a továbbiakban: TPT) -feladat végrehajtása. Egyszerű belátni, hogy egy modulelemnek, amely elsődleges célja, hogy a parancsnokot támogassa feladatának sikeres végrehajtásában, egy új képesség biztosítása nem okozhat plusz terhet. A jövőbeli TPT-konceptió ennek a plusz tehernek a felszámolására irányul. A cél egy minden művelési területen alkalmazható TPT kialakítása, amely saját technikai eszközeivel, felszerelésével és alapos kiképzésének köszönhetően képes egy támogatott alegység részeként vagy teljesen önállóan, PSYOPS-támogatást nyújtani.

Miben áll a PSYOPS-támogatás? 2014 őszén, előljáráim javaslatára lehetőséget kaptam egy németországi szakmai gyakorlaton történő részvételre, ahol a befogadó nemzet megmutatta, hogyan képzeli a harcászati PSYOPS-csoport alkalmazását művelet során.

A különböző PSYOPS-csoportoknak, „TPT-knek”, mint sok más

Soós Gábor Miklós törzsőrmester 2001 óta szolgálja a hazát

modulcsoportnak, a feladata a parancsnok támogatása. Mivel és hogyan hajtható ez végre ezen a szakterületen? Véleményem szerint még sok a tisztázásra váró értelmezés a szakmában. Sok esetben azonosítanak minket, PSYOPS-os katonákat a pszichológusokkal, ami természetesen nem fedi a valóságot. A műveleteket végrehajtó altiszt, ha kell, személyes találkoztat folytat le, ha kell, multimédiás berendezés segítségével öregbíti bajtársai hírnevét, elfogadottságát, de akár óriásplakátok vagy szórólapok terjesztése is a feladata lehet, amivel segíti a parancsnokát. A TPT végrehajtása során emeljük ki három fő célt: megtörés, megnyerés, megerősítés. Ezek eléréséhez különböző technikák és eszközök állnak rendelkezésre. Lehetséges, hogy a célcsoport informálásához elegendő akár a hangüzenet, vagy például egy számukra is elérhető újságban megjelentetett cikk.

A PSYOPS-szakmát Németországban, Koblenz városában is volt lehetőségem gyakorolni. A Rajna-parti városban települt a német hadsereg kommunikációs központja, ahol a szakma számos területe képviselteti magát. Felkészültségük, valamint a szükséges egyéb háttérük is megvan hozzá, hogy más országok katonáit képezzék, és átadják a világ különböző hadszínterein szerzett missziós tapasztalataikat. Ezzel nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a hozzájuk hasonló országok katonái is

elérjék a nemzetközi környezetben elvárt szintet. A tanfolyam 2014. szeptember és október hónapban, négy hét időtartamban zajlott. A központtól ketten képviselhettük a Magyar Honvédséget, Nyilas Gergely százados és jómagam. Egymás társaságát nem túl hosszú ideig élvezhettük, mivel már az első napon csoportokba, TPT-be osztottak be, és az azonos nemzet katonáit elválasztották egymástól. A következő négy hétben szerencsésnek érezhettem magam, mivel nagyon nagy tapasztalattal rendelkező külföldi altisztekkel hozott össze a sors. Volt közöttük több békeművelten és valós harctéri területen megfordult kanadai, negyvenes éveit taposó dán, és nem utolsósorban szintén tapasztalt holland kolléga. Missziók terén én sem maradtam alul, hiszen ekkor már „egy ötöst én is leírtam”, viszont nem voltam soha TPT tagja. Hasonló beosztásban szolgáltam már, de más volt a feladatkör és mások az eljárások.

vevő állomány számára is kijutott bőven a befolyásoló tényezőkből. Gondolok itt akár a fegyverkezelésre vagy a csapatban való mozgások begyakorlására. Ezekben az esetekben ez azt jelentette, hogy mélyen kiszámíthatatlanságban hagytak a kiképzők bennünket, és természetesen ki is elemezték a feladatra történő reagálásunkat. Több esetben is megtörtént, hogy teljes felszereléssel megindultunk a végrehajtásra: buszra szálltunk, majd elvonultunk a feladat-végrehajtás helyszínére, telephelyre. Természetesen tudtuk jól: az egyik alapelv, hogy folyamatosan nyomás alatt tartsanak bennünket, mivel a „valóságot megközelítő helyzetben” kell végrehajtani számos katonai gyakorlatot, felkészülést. Az említett begyakorlásra való előkészületek során minden olyan dolgot málháztunk, amire szükség lehet egész napra, majd a tanteremtől kb. 300 métert utaztunk. Saját bőrünkön tapasztaltuk azt, milyen is dolgozni, felkészülni

talhattuk, milyen is a tapasztalt alájátszókkal végrehajtott találkozó, hogyan kell meggyőzni őket a saját irányunkról, vagy hogyan tudjuk a szemléletüket megváltoztatni.

Egy teljes hetet töltöttünk el úgy a gyakorlótéren, hogy 0–24-es munka volt, és ebbe beletartoztak szerető feladatok, meglepetések. Meglepetések, igen, azok. Miért is volt fontos ez számunkra? Mint tudjuk, minden változik, a terv is. Igyekeztek úgy összeállítani a napi rendünket, hogy ne legyen teljesen egyértelmű, mi is fog következni, és azért figyeltek a szabadidőnk beosztására is. Ezenfelül jellemző volt még az alváshiány, ami annyit jelent, hogy egyszerűen nem volt rá idő. El kellett készíteni a menetparancsot másnapra, jóváhagyatni, előkészíteni, és megszokott módon ezt a napi feladatok végrehajtása után, még csak úgy „pluszban” rendszeresen megkaptuk. Ezek a dolgok egy honi területen történő gyakorlaton, tanfolyamon hasonló módon történnek, csakhogy nemzetközi környezetben ismeretlen, így nehezebb volt a végrehajtás folyamata, de végül megálltuk a helyünket. Nem elhanyagolható az a tény sem, hogy a képzésnek köszönhetően a napi munkánk során is hasznosítható elemekkel gazdagodtunk. Gondolok itt a megkapott igen terjedelmes írott anyagra, és nem utolsósorban a magas szintű harcászati képzésre. Összességében egy nagyon hasznos és a jövőben használható képzésen vettünk részt. Véleményem szerint a kicsi (négyfős) „TPT” október elejére elérte, hogy bevethető legyen akár harctéri területen is, és el tudja látni feladatát. A negyedik hét végére egy csapatot alkotva, valamilyen szinten egymást barátként, de legalábbis társként tekintve települtünk vissza az anyaalakulatainkhoz.

A németországi kurzusról vizsztatérve azonnal kamatoztathattam megszerzett tudásomat, mert a 2015. év eleji honi harcászati PSYOPS-csoport első, új irányelvei szerint megtervezett és végrehajtott kiképzésén én is részt vettem. Mind előljáróim, mind a kiképzésen részt vett állomány egyetértett abban, hogy jó irányt választottunk.

Soós Gábor Miklós törzsőrmester

A koblenzi tanfolyam résztvevői

A koblenzi központban a sikeres végrehajtáshoz minden rendelkezésünkre állt. Igaz, az eszközök eltérőek voltak a hazaiaktól, gondolok itt például a fegyverzetre és olyan kifinomult technikákra, mint például a multimédiás mobil konténer vagy hangosítóberendezés. A tanfolyamra a profizmus volt jellemző. Véleményem szerint minden egyes mozzanat jól volt előkészítve, biztosítva és természetesen időben elvégezve. PSYOPS-hoz híven a részt

a feladatra úgy, hogy csak fél információnk van, vagy egyáltalán nem rendelkezünk adatokkal.

A tanfolyam kezdetén joggal gondolhattuk, hogy a négy hét nagy részét előadások meghallgatásával töltjük, de nem ez történt. Nagy hangsúlyt fektettek arra is, hogy angol nyelven leadják a TPT-vel kapcsolatos anyagot, de a küldetés nagy részét a tényleges, harcászati végrehajtás tette ki a Koblenzhez közeli gyakorlótéren. Megtapasz-

REPÜLŐ-MŰSZAKIKÉNT AFGANISZTÁNBAN

A második világháború óta a Magyar Légierő először vehetett részt műveleti területen végrehajtott éles misszióban. A feladat biztosítására – annak helikopteres vonatkozása miatt – az MH 86. Szolnok Helikopter Bázis állományából jelölték ki a végrehajtó katonákat, először a Mi-24-es harci helikopteres állományból, ez volt az AMT (Air Mentor Team – Légi Kiképzés-támogató Csoport), majd később a szállítóhelikopteresek is kipróbálhatták magukat az AAT (Air Advisory Team – Légi Tanácsadó Csoport) keretein belül. Ez utóbbi misszió első váltása 2011. augusztus végén érkezett meg Herat tartományba, és 2014. október 1-jén tért haza az utolsó, kilencedik váltás Shindand légibázisról. Az AAT-ben a hajózószemélyzet mellett mindvégig három repülő-műszaki tevékenykedett (egy üzemeltető mérnök, egy sárkányhajtómű-oktató és egy elektromos-műszer-oxigénoktató). Írásom a repülő-műszaki katonák tevékenységét mutatja be Afganisztánban.

A ki- és hazatuzás mindig kalandos és kihívásokkal teli volt az első váltástól az utolsóig, igaz, aki már járt ezen a műveleti területen, annak ez nem jelent újdonságot. Előfordult, hogy az egyik váltás december 31-én délután érkezett meg az afganisztáni helyőrségbe. Kabulból Shindandba az NTE (Nemzeti Támogató Elem), valamint a kinn állomásozó kontingens parancsnokának közös szervezésében 2 darab Cessna típusú kisgéppel jutottak el. Először a helikopterek üzemképessé tétele volt a feladatunk, később már a koalíciós erők által végrehajtott repülések előtt a repülőtechnika műszaki állapotának ellenőrzését is végrehajtottuk. 2011 decemberétől az elméleti alapvizsgálóval rendelkező afgán műszakiak elméleti és gyakorlati továbbképzésével és vizsgáztatásával is foglalkoztunk. Ez újabb szakmai kihívás volt, mert az első kurzusok idején kisebb nehézségeket okoztak a kulturális különbségek és nyelvi hiányosságok. A nyelvi problémák egy részét hamar, papír és ceruza, a kulturális

Megérkezve a hadszíntérre. Az első váltás (balról jobbra): Varga József főtörzsőrmester, Juhász Péter főhadnagy és Úti Attila zászlós

különbségeket pedig a kölcsönös tisztelet és tolerancia segítségével tudtuk megoldani. Mi megtanultuk megbecsülni a figyelmüket és tanulni akarásukat, ők pedig a tapasztaltak alapján elfogadták tanácsainkat, magyarázatainkat. Az elméleti és gyakorlati oktatás és vizsgáztatás folyamatosan kitarított a negyedik-ötödik váltásig. Ekkor az afgán repülő-műszaki állomány többsége elérte a másodosztályú szintet, de legalábbis sikeresen teljesítette az összes harmadosztályhoz szükséges követelményt. (Fontos tudni, hogy ez a követelményrendszer nem azonos a mi szakmai vizsgarendszerünkkel. Itthon minden típus- és osztályos vizsga egy írásbeli és egy szóbeli részből áll, mely tartalmazza az adott légi jármű rendszereinek ismeretét, azok működését, a típus paramétereit és az általános szakmai elméleti kérdéseket. Ezzel szemben az afgán repülő-műszakiak minden elméleti és gyakorlati anyagrészből, valamennyi rendszerből külön-külön vizsgáztak.) Ezt követően átalakult a feladatrendszer. A hangsúly áttevődött a már megszerzett tudás pontosítására, elmélyítésére, ezzel magára a mentorálásra. A megtartott elméleti és gyakorlati előadá-

sok száma nem csökkent, viszont ezek már kiscsoportos és egyéni órák voltak. Ebben az időszakban komolyabb szakmai elméleti feladatok megtanítása, hibajelenségek felismerése és ezek kijavításának elsajátítása volt a cél. A nyolcadik váltástól a magyar katonák már főleg tanácsadói státusban szolgáltak. A feladatunk a korábban elsajátított tudás alkalmazásának finomítása, hatékonyá tétele volt. Az utolsó váltás után, összegezve az elvégzett munkát, elmondható: a három év alatt körülbelül 20 afgán repülő-műszaki tisztet és altisztet képeztünk ki egy helikopter-üzemeltető század önálló irányítására, a helikopterek megbízható üzemeltetésére, ami egy önálló hajózó kiképző század felállításához szükséges.

A repülő-műszaki állományra minden váltásban jellemző volt a jó emberi kapcsolatok kialakítása mind a koalíciós erők (olasz és amerikai), mind az afgán haderő (Afghan National Army – ANA) katonáival. A mindennapi közös munkában mutatott szakmai hozzáértéssel és katonai fegyellemmel hamar sikerült kivívni és az utolsó napig megtartanunk partnereink megbecsülését. Az amerikai, olasz katonák (és előfordult, hogy az orosz, ukrán mű-

Munka közben

szaki szakemberek) kérték szakmai véleményünket egy-egy kérdésben, melyek kapcsán délutánonként az étkezdésnél az ember egy kisebb szakmai konferencián találta magát. A magyar repülő-műszaki szakmai tekintélye jelentősen nőtt, miután több alkalommal is a repülés végrehajtását valósan veszélyeztető meghibásodást tártunk fel és ezeket rövid idő alatt orvosolni is tudtuk az afgán repülő-műszakiak bevonásával. A műszaki problémák sikeres megoldása után az olasz és az amerikai hajózárszemélyzetek is egyre több alkalommal fordultak kérdéssel, kéréssel hozzánk, s mi szívesen segítünk nekik. Így elnyertük az ő bizalmukat is, és velük is valódi munkakapcsolatot tudtunk kialakítani.

A repülő-műszaki szakfeladatok mellett a misszió feladatai egyre bővültek. Az ötödik misszió a teendőink növekedése miatt egy fő logisztikussal is kiegészült. A hatodik váltástól az amerikai erők átcsoportosítása miatt már különböző szolgálattal is megbízták a magyar

katonákat, akik egyebek mellett a lőtérén és a közelharc kiképzéseken is bizonyították felkészültségüket. Elkezdődtek, majd folyamatosan szaporodtak az overwatch, guardian angel és escort feladatok, ezért a nyolcadik váltás már három speciálisan ezekre a feladatokra kiképzett, a Magyar Honvédség 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj állományába tartozó katonával bővült. Minden váltás végrehajtott több lövészetet: szituációs lövészetet, lövészetet gépjárműből és lövészetet mozgásból, harctéri körülmények között pisztollyal és gépkarabéllyal is. Ezek az itthon ritkán végrehajtható lövészet típusok rendkívüli kihívást jelentettek, viszont annál hasznosabbak és tanulságosabbak voltak. Ezen a téren az amerikai fél rengeteg ismeretet adott át számunkra. A tapasztalatok alátámasztották a misszió előtti szakmai felkészülés fontosságát, mert Afganisztánban a Magyarországon nem rendszeresített altípusokat alkalmaztak. Az ANA shindandi bázisán a szállítóhelikopterek ösz-

szététele igen vegyes volt, többek között Mi-171-gyel, Mi-17V1-gyel és Mi-17V5-tel találkoztunk. Ezek a típusok inkább csak az elektronikájukban tértek el az itthon üzemeltetektől, de a minimális különbségekkel is tisztában kellett lenni ahhoz, hogy hitelesek maradjunk/maradjunk. És ez a felkészülésen múlt, semmi más!

A misszióban eltöltött idő alatt rengeteg élménnyel és tapasztalattal lettünk gazdagabbak, számtalan érdekes anekdotát hallottunk. Köszönetet kell mondanunk a Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázis állományának, amiért segítettek felkészülésünket, aktívan támogattak minket és segítettek családjainkat misszióink alatt, valamint a Nemzeti Támogató Elem Afganisztán állományának, melynek tagjai a háttérből biztosították a munkánkhoz szükséges anyagokat. Köszönettel tartozunk a nepáli szakácsoknak és kiszolgáló személyzetnek, akik a misszióink minden napján változatos és kiadós ellátásban részesítettek minket.

Minden jelentősebb feladat végén elérkezik a kiértékelés ideje. Az AAT-misszió számokban:

A misszió időtartama: 3 év. A kiképzett repülő-műszakiak száma mintegy 20 fő. (Ebből 4 fő már elkezdte az első osztályú vizsgáira való felkészülést.) A repülés előtti előkészítések száma meghaladta a 1800-at. Az elméleti és gyakorlati foglalkozások száma elérte a 2400 órát.

A statisztikák után következék egy utolsó gondolat a missziókkal (missziókkal) kapcsolatban. A katonáknak mindig és mindenhol katona, ha a cél – a feladat végrehajtása – találkozik a szándékkal, az akarattal, akkor nincsenek legyőzhetetlen akadályok. Ezt bizonyította nekünk a shindandi élet.

Bede Péter főtörzsőrmester

A Zrínyi Kiadó újdonságaiból ajánljuk

Somkutas Róbert:

Álcaruhában

Fejzetek a hadművelleti-harcászati és csapatfelderítés történetéből (1945–2000)

A „felderítőszakma” lassan formálódott attól kezdve, hogy 1949. március 16-án Pécsen megalakult az 1. Felderítő Század. A szakma elismertetéséig meglehetősen rögzös utat kellett bejárniuk a felderítés elhivatottjainak. Ezt az utat mutatja be a szerző.

Webáruházunk: shop.hmzrinyi.hu

AZONNALI REAGÁLÁS VÉSZHELYZETBEN

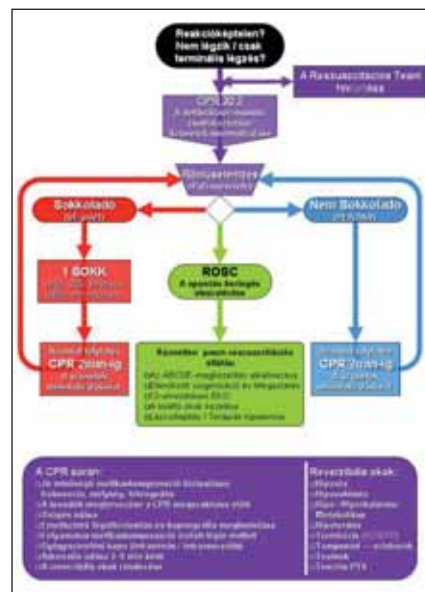
Második alkalommal rendeztek – az egészségügyi szakzsargon szerint – köztes szintű újraélesztési kurzust (Immediate Life Support Course) december elején Hódmezővásárhelyen, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár Egészségügyi Központjában. A tanfolyam célja az volt, hogy az egészségügyi szakállomány elsajátíthassa azokat a feltétlenül szükséges azonnali teendőket, amelyeket egy váratlan keringésmegállással járó eset helyszínén alkalmazni kell. Ezek a felismerés, a jó minőségű mellkaskompresszió, az egyszerű eszközökkel történő légútbiztosítás és lélegeztetés, az alapfokú, valamint az emelt szintű újraélesztés során alkalmazandó leggyakoribb gyógyszerek adagolása, valamint az automata és manuális defibrillátor biztonságos alkalmazása. Az egynapos tanfolyamon, az idő rövidségének ellenére, minden egészségügyi szakdolgozónak és orvosnak sikerült új készségeket elsajátítania, a meglévőket felfrissítenie. Az elméleti tananyagot a képzés előtt több héttel megkapták a tanulók és önállóan felkészülhettek belőle. A tanfolyam eredményességének kulcsa az volt, hogy az oktatóknak kis csoportokban volt lehetőségük dolgozni az állománnyal, így személyre szabott visszajelzésekkel tudtak szolgálni nekik a feladatok során. A kurzuson a katonák támogató, nyugodt környezetben gyakorolhatták a valóságban felfokozott idegállapotban végzett, nagy precizitást és gyors helyzetértékelést igénylő tevékenységet.

Megismerhették az újraélesztés emberi tényezőit befolyásoló körülményeket is, az ilyenkor alkalmazan-

dó kommunikációs technikákat, a kritikus állapotú beteg vizsgálatakor az ABCDE megközelítést, ahol az „A” a légúttal kapcsolatos eljárásokat jelenti, a „B” a légzés, a „C” a keringés, a „D” az idegrendszer, az „E” pedig az egyéb – azaz minden más körülmény – vizsgálatát takarja. Megtanulták azt is, ha a betegvizsgálat közben problémával szembesülnek, segítséget kell hívni, hiszen a túlélés első láncszeme a korai felismerés és segítségkérés. (1. ábra)

A kurzus hallgatói egészségügyi végzettséggel rendelkező katonák voltak, így a rendelkezésre álló egy nap elegendő volt a képzés sikeres megvalósításához. Az Egészségügyi Központ minden szakdolgozója, a napi rutint félretéve, a tanteremben töltötte az időt. Az élet azonban nem állt meg, így nem kis feladat hárult a laktanya orvosi rendelését egyedül ellátó doktornőre.

A 2. ábrán az Európai Újraélesztési Tanács ajánlása látható-olvasható kiterjesztett újraélesztés esetére, amely vezérfonal fontos segítség volt a képzés során. Az ajánlás jól követhetően mutatja a döntési pontokat azoknak, akik akár gyakorlás közben, akár a valós életben ilyen szituációba kerülnek. Ha tényleg ilyen helyzetben találja magát a személy, kövesse ezt az ajánlást, de előtte mindig ellenőrizze 10 másodpercig az ellátandó személy légzé-

sét a hármas szabályt követve: látni kell a mellkas kitérését, hallgatni, hogy van-e légzési hang, érezni a kiáramló levegőt. Ha nincs légzés, segítséget kell hívni, valamint további késedelem nélkül meg kell kezdeni a mellkaskompressziókat a mellkas közepén, a szegycsont alsó harmadán 100-120-as frekvenciával, 5-6 cm mélyen. Ha több személy van jelen, 2 percenként cseréljenek, és addig tegyék ezt, amíg meg nem érkezik a segítség. (2. ábra)

Az első ilyen képzést 2010-ben tartották a Magyar Honvédségben, azóta 109 fő végezte el. A mostani kurzus résztvevői a sikeres teljesítésről nemzetközileg elismert oklevelet kaptak. Az Egészségügyi Központ állománya ezúton szeretne köszönetet mondani a Magyar Resuscitatio (Újraélesztési) Társaság nemzetközi tapasztalattal rendelkező instruktorainak a magas színvonalú képzésért.

Dékány Tibor
törzsőrmester

A Zrínyi Kiadó újdonságaiból ajánljuk

Kiss Zoltán László

Válságreakáló műveletek alkalmazott társadalomtudományi aspektusai

„...nem elegendő a szűk értelemben vett katonai-szakmai, technicista meg-

közelítés és tudás. Egy adott katonai művelet előkészítéséhez és eredményes végrehajtásához nélkülözhetetlenek mindazon ismeretek és kutatási eredmények, amelyeket az alkalmazott társadalomtudományok (különösen a katonaszociológia) kínálnak.” (Dr. Benkő Tibor vezérezredes)

Webáruházunk: shop.hmzrinyi.hu

HÉTKÖZNAPI HELYTÁLLÁS

Ratkai Imre főtörzsőrmester a való életben hasznosította a missziós felkészülés során tanultakat

Ratkai Imre főtörzsőrmesternek, az MH Anyagellátó Raktárbázis Bázisparancsnokság Pusztavacs logisztikai részlegvezetőjének az a bizonyos munkanapja úgy telt el, mint mindegyik hétköznap, de a befejezése mégsem volt átlagos. Az átélt eseményről az érintett a következőképpen számolt be.

– 2015. április 21-én délután, úton Ceglédre hazafelé, betértem vásárolni a helyi bevásárlóközpontba. A vásárlás közben segélykiáltásra lettem figyelmes. Mire odarohantam, addigra már az eszméletlenül földön fekvő 65 éves férfit egy volt mentősofőr oldalfekvésbe helyezte. Ellenőriztem és megállapítottam, hogy nem lélegzik, nincs pulzusa. Azonnal a hátára fordítottuk és megkezdtük az életmentő beavatkozást. Jómagam a mesterséges lélegeztetést, a levegőbefúvást hajtottam végre a szükséges időben, ahogy az ISAF-misszióban, a harctéri életmentő tanfolyamon megtanultam, míg „társam” a szívmasszázst végezte. Közben a bolt alkalmazottai jelezték, hogy úton a mentő.

Két alkalommal már úgy tűnt, hogy sikerül az újraélesztés, egy-egy pillanatra fellélegzett a férfi,

de sajnos nem tartósan, újra kellett kezdeni a lélegeztetést és a szívmasszázst. Körülbelül 5-6 perc elteltével megérkeztek a mentők, akik defibrillátorral és megfelelő eszközökkel stabilizálták az állapotát. A kiérkező rendőr kollégáknak elmondtam, hogy mi történt, valamint hogy mentőhelikopter fog érkezni a betegért, ezért biztosítani kell az utakat a leszállás-felszállás idejére. Felmértük a terepet; az áruházzal szemben, egy gyár területén volt megfelelő hely, mert a többi irányban villanyvezetékek akadályozták a landolást.

Az egyik rendőr kolléga kinyitatta a gyár hátsó kapuját, majd én a ciprusi ENSZ-misszióban tanultak szerint jeleztem a helikopternek, navigáltam és segítettem a landolását.

A helyszínt csak a férfi elszállítása után hagytam el, addig a rendőr kollégákkal együtt a mentősöknek segítettem az infúzió tartásában, a beteg mozgatásában, valamint a helikopterbe történő beemelésében. Bevallom, dolgozott az adrenalin az újraélesztés közben, de örülök, hogy ott voltam abban az időben és higgadtan tudtam kezelni a helyzetet, mert csak a volt mentős és én segítettünk, míg mások csodálkoztak és bámultak. A mentősök elmondása szerint nem éli túl a férfi, ha mi nem segítünk. Soha nem gondoltam, hogy a valós életben fogom használni a missziókban megszerzett tudásomat. Örülök, hogy segíthettem, és ez megerősített, hogy ezt a tudást megosztani és frissíteni kell...

Eddig a történet, melyhez hozzátartozik: a szívinfarktuson átesett beteg azóta elhagyta a kórházat és otthon lábadozik. Büszkék vagyunk kollégánkra, aki megszerzett ismereteit a gyakorlatban is tudta alkalmazni! Érdekes kapcsolódás a fentiekhez: 2015. április 21-én – éppen az eset napján – az MH ARB Bázisparancsnokság Pusztavacsi Bázisán, törzstanulónap keretében, az MH Egészségügyi Központ állományából Husonyicza Andrea törzsőrmester tartott foglalkozást az ön- és kölcsönös segélynyújtás feladatairól.

Kőszegi István törzszászlós

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

Kiadja a Honvéd Vezérkar
A kiadásért felel:
Dr. Orosz Zoltán altábornagy

Szerkesztőbizottság:

Elnök:
Kriston István főtörzszászlós,
a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa
Tagok:
Balog Sándor főtörzszászlós
Berek Zsolt törzszászlós
Bogya Sándor törzszászlós
Dr. Murinkó Attila alezredes
Gervai János törzszászlós
Kovács Miklós főtörzszászlós
Négyesi Tibor főtörzszászlós
Tigyi István főtörzszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a
HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
Felelős vezető:
Dr. Bozsonyi Károly ügyvezető
Mb. szerkesztőségvezető:
Dr. Isaszegi János ny. mk. vezérőrnagy
Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán
Kézirat-előkészítő: Eszes Boldizsár
Korrektor: Apagyiné Gáspár Jolán
Tördelőszerkesztő: Dancs Katalin
Arculatterv: Szabó Bettina
Címlapterv, poszter: Dani Márton
Címlap- és poszterfotó: Szabó Lajos zászlós
Szerkesztőségi titkár: Solti Gabriella
A szerkesztőség címe:
1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Telefon: 272-02, 459-5355,
fax: 459-5354
e-mail cím: kisszoltan@armedia.hu

Nyomdai kivitelezés:
HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. Sokszorosítóüzem
Felelős vezető: Pásztor Zoltán igazgató
Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható a www.honvedelem.hu portál digitális könyvtárában és a www.parbeszed.hm.gov.hu portálon

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA)

A FELELŐS VEZETŐ LEGFŐBB ERÉNYE AZ ALÁZAT

A feladatok sokrétűségét tekintve kevés katonai szervezet veszi fel a versenyt az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandárral. Azon túl, hogy a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar minden oldalú biztosítását végzik, a Szent Korona és a Sándor-palota őrzése is az ő feladatuk csakúgy, mint a katonai rendezvények protokollbiztosítása, és a rekreációs központok jó részével kapcsolatban is vannak feladataik. Ennek a szerteágazó tevékenységet folytató szervezetnek a vezénylőzászlósa Asztalos Sándor főtörzszászlós.

Asztalos főtörzszászlós szeret tanulni, mert hiszi, hogy a tanulásal mindenki több és értékesebb lesz

„A hivatásomat firtató barátaimnak és más kívülállóknak büszkén emlegetem, hogy én 14 éves koromtól laktanyában élek, a katonai hivatás az életem” – kezdi Sándor a bemutatkozást, ami akár ars poetica gyanánt is megállná esetében a helyét. Pedig a családból ő az első, aki a katonai pályát választotta hivatásaként. Atyai nagyapja a doni katasztrófa áldozatai közé tartozik, ő az egyedüli katona Asztalos főtörzszászlóson kívül a családban. „Büszke vagyok rá, ám az elszomorít, hogy nem ismerhettem. Sőt nemcsak én, édesapám sem ismerte, sajnos...”

És hogy hol kezdődött 14 évesen ez a pályafutás? Debrecenben, az MN Elektroműszerész Tiszt helyettesképző Szakközépiskola keretein belül. Egy újsághirdetésből figyelt fel az intézmény hívó

szavára. Ezt követte egy iskolai nyílt nap meglátogatása, amely mély benyomást tett rá, és mivel az iskola az ő műszaki-technikai érdeklődési körébe vágott, így beadta a jelentkezési lapot. Az első igazán meghatározó katonai élményének az első esküt tartja. „Amikor arra gondolok, hogy mint katonai középiskolás növendék megfogadtam, hogy legjobb tudásom szerint tanulok, képezem önmagam, és hasznos tagja leszek egy közösségnek, a mai napig megborzongok az élménytől” – mondja erről a pillanatról. Az „alma mater”, vagyis a szakközépiskola 1991-ben megszűnt, és tanulmányait így Szolnokon fejezte be, viszont annak őszintén örül, hogy a katonai középfokú képzés gondolata visszakерült ezen intézmény falai közé, és a minisztérium 2014-ben Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium néven újra beindította a katonai oktatást a régi iskolájában.

1992. augusztus 1-jén avatták őrmesterként, és az első beosztása a 11. Duna Légvédelmi Rakéta Dandár 14. Légvédelmi Rakétaosztályának illesztő és tervtábla-kezelő szakaszparancsnok pozíciója volt. Az akkori honi légvédelem egyik harcoló csapata volt ez az osztály (zászlóalj szintű szervezet), amely készütségi szolgálatok fenntartásával óvta a főváros légterét. Pályakezdő tiszt helyettesként Asztalos őrmesternek az volt az első igazi kihívás, hogy a hozzá tartozó két raj sorkatonáit képezze, fegyelmeztesse és gondoskodjon róluk. Mindez csak úgy volt lehetséges, hogy közvetlen vezetőitől és a hozzá beosztott sorkatonai szolgálatukat töltő rajparancsnokaitól megtanulta a szakma minden csínját-bínját, és

csak ezt követően érzett elég jogalapot arra, hogy követeljen ő is a beosztottaktól. „Először alázaatra volt szükség, mely megtanított arra, hogy felelősséggel bíró vezetőként szolgáljak” – emlékszik Asztalos főtörzszászlós a korai időkre. Katonai pályafutása első fontos mérföldkövének a tiszt helyettesi avatását tartja. „Büszke voltam arra, hogy onnantól kezdve egy szép váll-lapot viselhetek, és mint katona, a haza védelmezőjeként szolgálhatok” – mondja. „A következő meghatározó élmény az első légvédelmi rakéta éleslövészet volt, ahol közvetlen közelről éreztem meg a »lőpor szagát«, és valóban élmény volt látni az indikátoron és a valóságban is egy találat, egy megsemmisítés hatását.”

Az ezt követő évek Asztalos főtörzszászlós életében is a szervezeti változásokról, a képzésekről és a kiképzésekről szóltak, addig, míg 2001-ben a nagytarcsai hírközpont (zászlóalj szintű szervezet) vezénylőzászlósának nevezték ki. A kinevezéssel egy hatalmas szervezési feladat indult be, melyben kreatív és alkotó munkával kellett egy új szervezet létrehozásában részt venni, a nulláról indulva. Az új szolgálati rend és az új okmányrendszer kialakítása, valamint ezek bevezetése volt a fő feladat a folyamatos ügyeleti és technikai biztosítás fenntartásával. Elsőként itt, a nagytarcsai hírközpont vezénylőjeként érezte magát vezetőnek, ahol sikerült a szervezetet létrehozni, működőképesé tenni, és elérni a kívánt készenléti szintet. Ehhez szerinte csapatmunkára és vezetői támogatásra is szükség volt. „Vezető akkor lesz egy katona, amikor nemcsak előljárói, hanem a hozzá tartozó beosztottak is elismerik azt, és nemcsak szavakkal, hanem tettekkel. A közös gondolkodás, közös munka eredményeként jöhet csak létre a közös elismerés is” – mondja Sándor. „Jó érzés volt az előljáró elismerését továbbítani a csapat minden tagjának, mely alapot adott a további kihívások sikeres végrehajtásához.” A vezénylőzászlósi rendszerrel először Asztalos főtörzszászlós a 2000-es évek elején hallott, amikor is megalakult az MH Híradó

A főtörzszászlós vallja: minden sikeres vezető mögött van egy család

Parancsnokság. Ez egy más, magasabb szintű parancsnokság volt, számos nagy múltú híradó és informatikai területről összevont katonai szervezetből alakítva. Ennél a szervezetnél volt zászlóaljszintű vezénylőzászlós öt éven keresztül. Szerencésnek tartja magát, hiszen ezáltal részese lehetett a rangidős altiszti láncolat megalapításának és kialakításának.

Sándor meglátása szerint neki is, csakúgy, mint valamennyi katonai vezetőnek és vezénylőzászlósoknak, minden területen képesnek kell lenni fejlődni. Egy folyamatosan fejlődő világban és társadalomban a hadseregnek is folyamatosan fejlődnie kell. Saját személyére vetítve nagy lehetőséget lát az új technikák és technológiák megismerésében és azok bevezetésében. Sanyi szeret

tanulni, mert hiszi, hogy a tanulással mindenki több és értékesebb lesz. Pedagógiai tanulmányai során erősödött meg benne a felismerés, miszerint a kommunikáció és a módszertan az alapja minden tanulási és tanítási folyamatnak. Ezen két területen szeretne még fejlődni és tanulmányait hasznosítani a katonai életben.

Véleménye szerint egy vezénylőzászlós akkor jó és sikeres a szolgálatában, ha elfogad néhány alapvetést, és képes azonosulni a szervezetének és az altiszti létnek az elvárásaival. Asztalos főtörzszászlós úgy gondolja, hogy a tisztelet és az elfogadás az alapja a katonai szolgálatnak. *„Tisztelem az előljáróimat és beosztottaimat egyaránt, és elfogadok a katonai szolgálatteljesítéssel kapcsolatos minden szintű szabá-*

lyozást, akár törvényi, akár szolgálati, vagy alaki szabályozásról legyen szó” – vallja. „Tudás és tapasztalat erősíti meg és emeli ki a katonát, a katonai vezetőt és a vezénylőzászlóst is a többiek közül. Ezáltal válhat példaképpé és vezetővé. Utoljára, de nem utolsósorban az alázat fontosságát emelném ki. Alázat a feladatnak és a katonatársaknak. Ezek mind tanulhatóak, csak szükséges hozzá az önmagunkból kiinduló igény a fejlődésre, az újra és a hasznosra.”

Pályafutása legnagyobb sikerének a dandár vezénylőzászlósi ki nevezését tartja. Ez volt az a pont, amikor beérett minden addigi tanulása, katonai és vezetői munkálkodása, amelyet az előjáró felismert és meglátta Sándorban a lehetőséget. Büszke arra, hogy egy ilyen összetett feladatrendszerrel bíró katonai szervezetnek, mint az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandárnak lehet a rangidős altisztje, ezáltal a parancsnok tanácsadója, és egy aktív kapocs a dandár vezetése és a beosztott altiszti és legénységi állomány között. Öröm számára olyan bajtársakkal együtt szolgálni, akik a nehézségek ellenére is kitartanak és tiszteleggel, becsülettel hajtják végre a szervezet alaprendeltetéséből adódó feladatokat.

Minden sikeres vezető mögött van egy család. Ez az ő esetében is így van. Vallja, hogy ez az alapja annak, hogy a vezető tudjon másokkal együtt dolgozni, értékelni és fejlődni. Szükséges a viszonyítás egy alaphoz, amely a társadalom legkisebb csoportja, azért, hogy egy nagy családban is képes legyen hatékonyan működni és működtetni. Eddigi sikereit ő is a családjának köszönheti. Szüleitől tanulta meg, hogyan kell közösségben élni. Feleségének pedig a nagyon sok támogatás és kitartás mellett a gyermekeit köszönheti, akiket a legnagyobb ajándéknak tart az életben. Minden korábbi parancsnokától tanult, akár azt is, hogy hogyan kerülje el a hibákat. Sándor pozitívan gondolkodik és szeret tanulni, mert a tanulásban, az új dolgok megismerésében lát lehetőséget arra, hogy közvetlen környezetünk is változzon és fejlődjön.

Berek Zsolt törzszászlós

A Szent Korona őrzése is a Szurmay-dandár feladata

JÚLIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

AUGUSZTUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

SZEPTEMBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

OKTÓBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

NOVEMBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

DECEMBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

A CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI SZEGEDI 7. UTÁSSZÁSZLÓALJ AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN

Írásomban a szegedi utásszázalój – a Honvéd Altiszti Folyóirat 2015/2. számában megkezdett (14–16. oldal) – történetét folytatom. A zászlóalj 1907-ig a 14., 1912-től a 7. sorszámot viselte. Kivette a részét az első világháború minden harcterén a harcokból, ahol magyar műszaki katona megfordult. A zászlóalj háború előtti parancsnoka Gaugl József ezredes volt (1905–1912). Ő alapozta meg a szegedi utásszázalój híres szellemét és vasfegyelmét. Utóda, Mjk Ignác őrnagy a háború végéig tartozott a zászlóalj kötelékébe. A zászlóalj századai közül 4 Szegeden, 1 pedig a (4. század) Visegrádon (Bosznia) állomásozott. Kiegészítési területe Szeged környéke és a Tisza vidéke volt. Deseő-Rödl szerint mozgósításkor még a be nem hívott tartalékosok is bevonultak. Hazaszeretettől és harci kedvtől áthatott legénységgel indultak a századok a harcterre. A zászlóalj 10 tisztje halt hősi halált. A legénység hősi halottainak számát Deseő-Rödl nem tudta már pontosan megállapítani.

Háborús kitüntetések

A 7. utásszázalój tisztikara az alábbi háborús kitüntetéseket kapta³:

- 4 Lipót Rend Lovagkereszt hadi-ékiékmény kardokkal,
- 1 Lipót Rend Lovagkereszt hadi-ékiékménnyel,
- 2 Ferenc József Rend Tisztikereszt hadi-ékiékménnyel,
- 12 Vaskoronarend 3. osztályú hadi-ékiékmény kardokkal,
- 4 Vaskoronarend 3. osztályú hadi-ékiékménnyel,
- 2 Ferenc József Rend Lovagkereszt hadi-ékiékménnyel,
- 1 Tiszti Arany Vitézségi Éremmel,
- 38 Katonai Érdemkereszt 3. osztályú ékiékmény kardokkal,
- 35 Katonai Érdemkereszt 3. osztályú hadi-ékiékménnyel,
- 2 Katonai Érdemkereszt 3. osztályú,
- 2 ezüst Signum Laudis kétszer a kardokkal,
- 6 ezüst Signum Laudis,

21 ezüst Signum Laudis kétszer a kardokkal,
38 ezüst Signum Laudis,
52 bronz Signum Laudis kétszer a kardokkal.

1917 végével a Monarchia összes utásszázalóját árkásszázalójá alakították át. Így a szegedi 7. utásszázalójból a 35., a 38. és az 51. árkásszázalójak jöttek létre. Az 1/7. utásszázadból az 1/38., a 2/7. utásszázadból a 2/38., a 3/7. utásszázadból a 1/51., a 4/7. utásszázadból a 3/35. és az 5/7. utásszázadból a 3/38. árkásszázadok lettek. A háború folyamán a szegedi utásszázalój 2 menetszázadot is felállított, ezek a századok az átszervezés után a 2/51. és a 3/51. árkásszázadokká alakultak.

A 7. utásszázalój hősi halált halt tisztjei

Báró Wilburg Walter százados: 1914. október 16-án mint a 2/7. század parancsnoka Plawónál a San folyón való átkelés alkalmával tüzési tűzben súlyosan megsebesült és ennek következtében egy órával később hősi halált halt. *Boros Kálmán főhadnagy:* mint báró Wilburg százados legidősebb alantos tisztje, 1914. október 16-án a plawói átkelés alkalmával tüzési tűzben elesett. *Dedy Henrik hadnagy* a 2/7. utásszázadnál, aki a déli hadszíntéren augusztus 3-án elsőnek lépett szerb területre; az ellenség előtt tanúsított bátorságáért már augusztus 18-án a 3. osztályú Katonai Érdemkereszttel lett kitüntetve. Augusztus 7-én a Temes-szigeten srappellövéstől megsebesült és ennek következtében augusztus 28-án a helyőrségi kórházban Temesváron elhunyt. *Predragovics Rudolf hadnagy:* a 3/7. századdal ment a déli harcterre, ahol szeptember 8-án a Száván való átkeléskor gyalogsági lövéstől elesett. Hősi halála után 3. osztályú Katonai Érdemkereszttel tüntették ki.

Predragovics Emil hadnagy: 1915. március 2-án utásszázakásával Buknál a 2/II. Landwehr-zászlóalj

rohamánál vett részt. Annak bal szárnyát „utászok és gyalogság előre!” kiáltással előrerántotta és ezen alkalommal több lövéstől találva elesett. A fiatal tiszt már 3. osztályú Vaskoronarenddel volt kitüntetve, halála után a 3. osztályú Katonai Érdemkeresztet kapta meg. *Bata Péter hadnagy:* 1917. július 30-án haslövés következtében a 1203. számú tábori kórházban meghalt. *Pentsy Árpád hadnagy:* 1917. szeptember 25-én az 1/10. árkásszázad táborában halt meg Sistenában. *Gerő László hadnagy:* 1917. június 2-án Sankt Moritznál egy éjjeli vállalkozás alatt roham közben esett el. *Sebestyén (Singer) Vilmos zászlós:* 1915. november 13-án a Hladkinál (Galícia) lévő erdő északi szegélyén esett el. Kitüntetés: 2. osztályú Ezüst Vitézségi Érem. *Zechmeister Gusztáv Adolf hadapródjelölt őrmester:* 1915. május 29-én Hladkinál (Galícia) esett el. Kitüntetés: 2. osztályú Vitézségi Érem.

Az 1/7. utásszázad

A századot Jenisch János százados vezetésével már 1914 augusztusában bevetették Pancsova környékén, ahol bravúros vállalkozásokat hajtott végre. A századnál beosztott tisztak a következők voltak: Nagy Géza százados, Bloch Oszkár főhadnagy, Binder Károly hadnagy, dr. Bánhegyi Géza tartalékos hadnagy, Lankhaus József tartalékos zászlós. 1914 októberében a század a pozsonyi 2/5. századdal együtt Jaraknál átkelést hajtott végre a Száván, majd a támadás alatt ellenséges tűzben vert hadihídat. A december 10-e körül kezdődő visszavonulás közben a századot többször mint gyalogságot vetették be a harcban. A túlerőben lévő szerbek elől az alakulat halogatva vonult vissza. Visszavonulás közben egy százmilliméteres magyar löveget sikerült megmenteni az ellenségtől. 1914. december 15-én Belgrádnál a század a 2/5. pozsonyi utásszázaddal együtt az utóvédeket hajózta vissza, miután egy hidat felrobbantott, egyet pedig szétbontott.

Viszaállított lövészárkok a kolowrati szabadtéri múzeumban. Forrás: Bedécs Gyula A Kárpátok hágoín át Galíciába (Zrínyi Kiadó, 2014)

Hajdani lövészárkok a Doberdón. Forrás: Bedécs Gyula A Doberdótól a Dolomitokig (Zrínyi Kiadó, Budapest, 2015)

1915 elején a század az északi hadszíntérre került, ahol a német Linsingen-féle hadsereg kötelékében harcolt a 3/7. századdal. Májusban a Stryj folyón egy száz méter hosszú szükséghidat épített. 1915. szeptember 14-én a század azt a feladatot kapta, hogy a német gárdahadosztály részére visszavonulási utat szemrevételezzen. Ezen az úton kellett a hadosztálynak visszavonulni. A visszavonulás sikeres volt, az utászok nemegyszer kézitusába bocsátkozva védték őket. 1915. októberében a század a porosz Lehr-gárdaezred kötelékéből egy közös gyalogezredhez került azon feladattal, hogy az ezred védőállását építse ki. 1915. október 7-én 14 órakor az orosz tüzérség tűz alá vette a gyalogezred állásait. Két zászlóalja teljesen megsemmisült. Délután négy órakor a tartalékban lévő utászszázad parancsot kapott az áttörő oroszok feltartoztatására, bár a század létszáma alig 120 főt tett ki.

A század több orosz támadást vert vissza, míg a porosz segítség megérkezett. A porosz ellentámadás alatt a század egy falu visszafoglalását kapta feladatul, amit sikeresen végrehajtott. Az utászok bátor és önfeláldozó haditetteit elismerték. A tisztek kitüntetésein kívül a legénység között 1 arany, 6 ezüst, 8 kisezüst, 16 bronz Vitézségi Érmét és 4 német Harcos Érdemérmét osztottak ki. Jacobi visszaemlékezéséből kiderül, hogy az 1/7. utászszázad a 3. porosz gárdahadosztály kötelékében közszerepetnek örvendett, utászainkat nemcsak a német tisztikar, hanem a porosz legénység is megbecsülte.

A 2/7. utászszázad

Báró Wilburg Walter százados parancsnoksága alatt kezdte meg a század a háborús működését Kevvárán az Al-Dunán. A századnál beosztottak voltak: Dobribán Péter százados, Boros Kálmán főhadnagy, Raffay Miklós főhadnagy, Dedy Henrik hadnagy, Liegert Willibald hadnagy, Décsy Géza hadapród. 1914 augusztusában a század fő feladata a Temes-sziget körüli gőzkompok előkészítése és az ellenséges hajók megsemmisítése volt. Itt esett át a század a tűzkeresztségen.

A század egyik legnagyobb haditettét 1914. augusztus 2-án hajtotta végre Dedy hadnagy vezetésével, 14 utással és a 61. gyalogezred egy különítményével, az ellenséges szerb csapatok háta mögött. A különítmény feladata a Dubrovicánál lévő kisközüti híd felrobbantása volt. Az akciót siker koronázta, a szerb állásokat megrohamozták és áttörték, majd a hidat felrobbantották. Dedy hadnagy még az állami távvezérlővonalat is megszakította. Augusztus 6-án és 7-én ellenséges vízi járműveket semmisítettek meg. Itt sebesült meg Dedy hadnagy, és sebesülése következtében meg is halt. 1914. szeptember elején a század az északi hadszíntérre került, ott az általános visszavonulásban, majd a 2. hadsereg „előnyulásában” vett részt.

A plawói átkelés (1914. október 16.)

Plawo község az északi hadszíntéren a San folyónál terült el. A községtől délkeletre kb. 1 km-re, a

158-as magassági pontnál lévő átkelési hely harcászati előnyös volt, mert ott tüzérséget lehetett felállítani. Az utászszázad feladata az átkelési helyhez vezető utak kiépítése volt. Az átkelőhely felderítése után megállapították, hogy alacsony vízállásnál 4–6, magas vízállásnál 8–12 hadihídkészlet szükséges az áthidalásra. A folyón való átkelés előkészítése közben báró Wildburg százados több ízben jelentette az előjáró parancsnokságnál, hogy az áthajózást csakis éjjel lehet sikeresen végrehajtani. A 89. Landwehr-zászlóalj parancsnoka nem értett vele egyet, ezért 13 óra tájban megindult az átkelés. A század elsőnek ért a folyó partjára, ahol sikerült nekik pontonokat vízre bocsátani és összekapcsolni, majd a gyalogságot átjuttatni a túlpartra. A kezdetben gyenge orosz tüzérségi tűz hirtelen megerősödött, az oroszok jól célzott ösztüzeket adtak le. Ennek hatása megsemmisítő volt: Boros Kálmán főhadnagy és néhány utász elesett és hősi halált halt, a többiek a pontonok között kerestek fedezéket. Báró Wildburg százados mellkasán gránátrepesztől találva összeesett és meghalt. A parancsnokságot Raffay hadnagy vette át és jelentette a 89. Landwehr-zászlóalj parancsnokságának, hogy az átkelést nem lehet végrehajtani. Éjszaka az épen maradt pontonok segítségével a túlparton maradt gyalogságot visszahozták.

Korsós Sándor sz. törzsőrmester

Felhasznált irodalom: Jacobi Ágost (szerk.): Magyar műszaki parancsnokságok, csapatok és alakulatok a világháborúban. Budapest, 1938, Közlekedési Nyomda.

HA ELTÉVEDSZ, MIT KELL TENNED?

Lassan a végéhez közeledik az idei első féléves zászlósképzés a Magyar Honvédség Altiszti Akadémián, így elérkezett a csapatlátogatások időszaka is. Ez alkalommal a leendő vezénylőzászlósok a Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandárt látogatták meg.

A tizenkét fős csoport Nagy György nyugállományú ezredes és Bozsik Rafael tanár úr vezetésével a tanfolyam csapattervezés tantárgyának keretében látogatott el a laktanyába, hogy közelebbről megismerkedjenek a dandár feladataival és alegységeivel.

Piros Ottó ezredes, a dandár megbízott parancsnoka fogadta és köszöntötte a csoportot; kiemelte a vezénylőzászlósi rendszer szerepét az alakulat életében, a vizsgákhoz sok sikert kívánt, majd átadta a szót Kocsis Zsolt törzszászlósnak, a dandár megbízott vezénylőzászlósának.

A vendégek egy PowerPoint-bemutató segítségével átfogó képet kaptak a laktanya felépítéséről, az alakulatról, annak feladatairól, amelyek igen szerteágazóak és sokrétűek. A dandár kiemelkedő eredményekkel büszkélkedhet a nemzetközi együttműködés terén, de a KatonaSuli-program is a katonai szervezet és a civil szféra kapcsolatát erősíti. Ezután Soós Gábor zászlós, a Honvéd Díszzászlóalj megbízott vezénylőzászlósa beszélt a díszzászlóalj megalakulásáról, a díszegység felépítéséről és

Ismerkedés a laktanyával

a trikolórról, ami az elmúlt évek különlegességének számít. Az előadást Kuzsella Gábor törzszászlós, a szállítózászlóalj vezénylőzászlósa folytatta alegysége bemutatásával. A támogatózászlóalj képviselőjében Garda Zoltán törzszászlós, az alegység vezénylőzászlósa adott elő egy prezentációt, az alegység feladataira is kitérve.

A Maléter Pál Rendészászlóalj vezénylőzászlósa, Pálinkás Gyula törzszászlós a zászlóalj történetének és felépítésének bemutatásán túl kitért az alegység felszerelésére és fegyverzetére is.

Az alegységek képviselőinek lényegre törő és egyben érdekes előadásai után Ádám Barnabás ezredes, a 32. Nemzeti Honvéd Díszegység (32. NHD) parancsnoka, dandárparancsnok-helyettes készült egy filmmel a 2014-es Huszárportyáról. A film előtt egyedi módon érvelt a hagyományok fontossága mellett. „Ha eltévedsz, mit kell tenned? Visszamenni oda, ahol még tudad, hogy hol voltál.” Az ezredes hisz abban, hogy a Huszár-

portya programjai közelebb hozzák a társadalmat a honvédséghez. „Ez szolgálat, nem munkahely” – mondta Ádám Barnabás ezredes.

A bevezető gondolatok után az altisztek az emlékportyáról készült filmet nézték végig, melyben a részt vevő nyolc katona és hagyományőr egyaránt maradandó élményként emlékezett meg a két hétig tartó útról.

És hogy mit jelentett e látogatás az osztálynak?

Hrabovszki András főtörzsőrmester (MH 86. Szolnok Helikopter Bázis): „Nagyon jó volt látni egy másik alakulatot, megismerni a felépítését, belelátni egy kicsit a feladatrendszerébe. Az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazása számomra nagyon tanulságos volt egy teljesen más katonai szervezet példáin bemutatva.”

Schuh Gábor zászlós (MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred): „Fontosnak tartom az elméletben tanultakat gyakorlatban is látni. Erre kiváló lehetőséget nyújtott a látogatás. Az a kapcsolatrendszer, amit a vezénylőzászlósok képviselnek, alkalmas arra, hogy a Magyar Honvédség altiszti és legénységi karának problémáira előremutató és hatékony megoldást találjon. Úgy hiszem, hogy a vezénylőzászlósok egymást segítve képesek a parancsnok munkájának támogatására, és a dandár vezénylőzászlósi rendszere kiemelkedő példa erre.”

A vendégek átfogó képet kaptak az alakulat tevékenységéről, életéről

DOKUMENTUMOK EGY MEGFAKULT DOSSZIÉBÓL

A szürke dossziét évente két-három alkalommal húztam elő a fiókból. Az egyik dátum állandó volt, karácsonyeste. Miután a gyerekek, belefáradva a játékba ágyba kerültek, belelapoztam a megsárgult iratkötegbe. Az eredeti és fénymásolt okmányokat, meggyűródött leveleket, fényképeket anyám őrizte, amíg élt, aztán az iratcsomó hozzám került. Többször is nekikészültem, hogy rendszerezem és valamilyen formában feldolgozom az anyagot. Azt mondják, egy regénye mindenkinek van: a saját élete. Persze, a legtöbben nem írják meg. Én megtehetném. De ha ehhez kevés a tehetségem, legalább egy cikkben feldolgozhatnám. Ez utóbbira készültem is, többször. Valahányszor

Egyenruhában a csopaki szőlőhegyen

Kiss Károly ht. őrmester

beleolvastam apámnak a kórházból írt utolsó leveleibe, éreztem: az írás most sem fog megszületni...

„Budapest, 964. V. 19.

Drága Anyukám és Gyermekeim!

Örömmel olvasom Anyukám leveleiből, hogy mindnyájan jól vagytok, ennek szívből örülök. Viszont látom és olvasom, hogy a dolgokat elég sok. Édesanyám, tudom, hogy mindennek meg kell lenni, de óva intelek téged, egy kicsit többet adj a pihenésedre, addig, míg nem késő, míg te is meg nem betegszel, mert azt visszaszerezni, ha az egészség

felmondja a szolgálatot, nagyon nehéz. (...)

Édesanyám, leveled azon részének, mely a kis Zolikánkról ad hírt, én is csak örökönyeket hullattam, illetve törülgettem. Végtelen boldog vagyok. Nagyon örül apuka, hogy ilyen szép előmenetelt és vele ilyen dicséreteket értél el. Arra kérlek, hogy most már ezt tartsd meg végig, míg iskolába jársz. Édes kicsi fiam, neked ezért ajándék járna. Sajnos, apuka most nem tud venni semmit, majd anyuka bizonyára megjutalmaz, hiszen megérdemled. De ha hazamehetek, apuka sem feledkezik meg rólad. Egyelőre én csak sok pusztit küldök.”

Édesapám már soha nem jött haza a kórházból. 1964. szeptember 19-én este gördült be csopaki házunk elé dr. Csontos Gyula paloznaki plébános bogárhátú Volkswagenje. Budapestről érkeztek anyámmal. Mire dél körül felértek a Ráth György utcába, apámnak már át volt húzva az ágya. Tízéves voltam ekkor.

„Kiss Károly ht. őrm. 1912. május hó 1-én Szentbékállá községben születtem, róm. kat. vallású, nős, 2 fiú és 1 leánygyermek atyja vagyok (én, negyedik gyermekként jóval később, 1954-ben jöttem a világra – K. Z.), apám Kálmán, anyám Körmenyi Julianna. Apám gazdálkodó volt, mintegy

Katonatársakkal '30-as évek második felében (apám a felső sor közepén látható)

H Á S O L A T

ANYAKÖNYVI LAP.

1. Sorozási év és (főborzálási) hely 1933 Kecskemét		2. Azonosítási szám 2752-12-0080		3. Szolgálati beosztás nyilvántartó	
4. Családi és keresztnév (utónév) Kiss Károly					
5. Állomány viszonya és rendfokozata ht. őrn.		6. Sorolási év		7. Rangnap rangszám	
8. Apja néhai Kiss Kálmán		11. Gyermeknevek születési éve s keresztnévei Attila 1941. István 1945 Hárta 1945			
9. Szülő anyja leánykori Kövesi Julianna					
10. Törvényes házastársának keresztnév Kövesi Irén					
12. Születési év, hó, nap 1912.V.1.		16. Vallása rk.			
hely Szentbótkálta		17. Fegyvernem, csapatnem szolg. és állománycsoport Lovaság			
járás Tapolca		18. Különleges kat. képzettség (p-írások, gk. vez.) gápiró			
megye Zala		19. kiképzési fok "Ka"			
ország Magyar		20. testi alkalmasság "Ka"			
23. Állampolgársága Magyar		21. Kat. szolgálatra való alkalmasság egyéb			
14. Anyanyelve Magyar		iskolai végzettség 6 elemi		22. Polgári szakképzettsége vágott gazda	
15. Milyen nyelven beszél Magyarul		foglalkozása gazdaság vezető			
ír Magyarul					
23. Lakása Csopak					
24. Állományba véve " m. kir. I. Ferenc József-József 1. honvéd 1935.X.5. huszárezrednél Budapesten.					
25. Személyleírás hajja szeme szemöldöke		berne kék berne		orrja szája álla	
26. Ruházati és felszerelési méretmagnság		zubbony 1		táska 1	
27. Mely avatóbizottság (pság) avatta fel Kecskemét tív. av. biz.		28. Mely évfolyam avatási listájában, mely folyószám alatt fordult elő 1935/804			
29. Egyéb feljegyzések:					

Videóarchív. Youtuber.

Apám anyakönyvi lapjának első oldala

10 holdat kitevő gazdaságban gazdálkodott. 1933-ig én is az apám mellett a gazdaságban dolgoztam, majd '933-ban a kecskeméti m. kir. Mezőgazdasági szakiskolába iratkoztam, melyet 1935. évben 'Igenjő' eredménnyel végeztem el..." (Önéletrás)

A dossziében felleltem egy megnyitóbeszéd gépelt szövegét, apám mondta el a szakiskola ifjúsági gazdakörének 1935. évi vándorgyűlésén.

„A mai nehéz gazdasági viszonyok között egyformán szükségünk van a tudásra és az összetartásra. Az összetartás a békén és a szereteten épül fel, ez a nyugodt megélhetés alapja. A tudás pedig a legnagyobb kincs, amelyet tőlünk senki el nem vehet. Aki tudással kellőképpen felszerelve nincsen, az elvész a

Édesanyám Attila bátyámmal Erdélyben, Szilágysomlyón

nálánál okosabbakkal való versenyben. (...) A jövő azoké az okos embereké, akik elébe vágnak az idő folyásának, s úgy készülnek fel az életre s úgy fegyverkeznek fel tudással, mintha az élet örökké tartana..." (Megnyitóbeszéd)

A szakiskola befejezése után, 1935 októberében vonult be tényleges katonai szolgálatra az 1. honvéd huszárezred I. osztályához, illetve annak lovas századához Budapestre. 1936. január 31-ig állt újoncképzés alatt, majd ugyanott a századírónoki teendőket látta el. 1936 áprilisától számvivő beosztásban teljesített szolgálatot.

1938-ban leszerelt, majd Újhelyi Emil örökényi földbirtokos mintegy 600 holdas gazdaságának lett a gazdasági ispánja. A következő két évben sűrűn, mintegy öt alkalommal hívták be katonai szolgálatra, ezért 1940-ben továbbszolgálónak jelentkezett az 1/I. huszárosztálynál, ahol a pótkeret-parancsnokságra osztották be írnoknak. 1942. október 1-jével a fenti parancsnokságtól áthelyezték önálló állományvezetőnek a m. kir. 2. székely honvéd hegyi huszárszázadhoz Szilágysomlyóra, ahol 1944. szeptember 27-éig szolgált.

Alakulatát 1944. szeptember végén áttelepítették Kisfaludra, majd Rajkára. Anyám két idősebb fiútestvéremmel időközben hazajutott Csopakra. 1944. december 30-án apám értük jött és magával vitte őket az alakulatához, Rajkára.

„Szüleim ellenére én a két gyermekkel vele mentem Rajkára, hogy együtt legyen a család; ha élünk, ha halunk, az országot nem hagyjuk el. Ez az elhatározás az alakulatnál mind a 25 tiszthelyettesi családnál így volt. Mégsem így történt, mert március végén parancsot kapott az alakulat, hogy el kell hagyni az országot. Két hétig mentünk, május 1-jén értünk Nagynémetország határához." (Részlet anyám visszaemlékezéséből.)

Apám (a születésnapján) amerikai fogságba került, anyám és a két, illetve három gyerek (visszafelé, augusztus 12-én, Linz környékén megszületett nővérem) kalandos körülmények között, „a Jóisten segítségével” szerencsésen hazaértünk Csopakra.

A Legénységi Szolgálati Jel viselésének jogosultságát igazoló okmány

Apámat 1946. január 17-én bocsátották el a fogságból. Az év őszén kapta meg a honvédelmi miniszter levelét, melyben értesítették: „Az államháztartás egyensúlyának helyreállítása érdekében kiadott 5000/1946. M. E. sz. rendelet 4. § /2/ bekezdése szerint alakított bizottság véghatározatát (...) csatoltan megküldöm. A véghatározat értelmében a bizottság Önt (...) végelbírás alá vonta és – ellátási igényének meghagyása mellett – a tényleges szolgálatból elbocsátotta.”

Időközben megkezdődött az ún. B-listázás. „Alulírott büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy Kiss Károly ht. őrmestert 1939 óta ismerem, őt mint a föld népéből származó embert mindig demokratikus gondolkodású bajtársnak ismertem. Nevezett semmiféle pártnak tagja nem volt és a fasizmusnak egyenesen ellensége volt.” (Varga László őrmester, tanú nyilatkozata). A pécsi 2. honvéd kerületi

Családi fotó az '50-es évek végén

parancsnokság igazoló bizottsága 333. sz. határozatával apámat igazoltnak „jelenti ki”.

1947. augusztus 28-án kelt az újabb miniszteri levél, mely szerint a Magyar Központi Illetményhivatal honvédelmi csoportja 9 évi valóságos szolgálati idejének figyelembevételével végkielégítés címén 8 havi beszámítható illetménynek megfelelő 374, 40, azaz háromszázhetvennégy 40/100 forintot egy összegben és azonnal kifizet a részére.

1948-ban újabb eljárás zajlott a hivatásos állományviszony és a rendfokozat igazolására. Mint a 6. honvéd kiegészítő parancsnokság (Veszprém) intézkedéséből kiderül, „amennyiben Bajtárs fenti felszólítás-

nak legkésőbb 1948. évi április hó 15-ig nem tesz eleget kielégítő módon, úgy rendfokozatát és ht. állományviszonyát elveszti és mint tartalékos honvéd lesz nyilvántartva”. Apám teljes körűen benyújtotta a kért okmányokat, így ht. állományviszonyát és őrmesteri rendfokozatát elismerték.

Édesapám lépéseket tett a hadseregbe való visszakerülésre. 1948 október 15-ére be is hívták próbaszolgálatra a Petőfi Akadémiára, azonban a folytatásnak nincs nyoma a dokumentumok között.

Eredeti szakmájában, cipészként, majd gyári munkásként dolgozott. Szabadidejében szőlőt művelt és méhészkedett, tagja volt a csopaki egyházközség képviselő-testületének.

1963. február 1-jén zárult le véglegesen Kiss Károly katonai pályafutása, amikor is a megyei hadkiegészítő parancsnok egy emléklappal köszönte meg, hogy ötvenéves életkorának eléréseig mint a Magyar Néphadsereg tartalékos őrmestere készen állt a haza védelmére.

Másfél évvel élte túl az obsitot. Tavaly szeptemberben volt ötven éve, hogy nincs közöttünk. Tízéves voltam, amikor 1964 szeptemberében elment. Ha élne, biztosan büszke lenne, hogy én annak az állománycsoportnak a közelében vagyok, amelynek maga is tagja volt, amelyben további szolgálatot vállalt volna.

Kiss Zoltán
ny. alezredes

Az igazolásról szóló határozat

PÁLFÁTÓL DÉVÁIG, GYALOGSZERREL

Harmincöt éves hivatásos főtörzs-ormester vagyok. Sokat gondolkodtam, hogyan vágjak bele ebbe az írásba; sokkal többet, mint annak az útnak az eldöntésén, amit tavaly decemberben tettem meg gyalogosan. A történetem talán nem annyira példa nélküli a mai világban. Magányos, egyedülálló férfiként élek Sárbogárdon. Innét járok dolgozni alakulatomhoz, az MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezredhez Székesfehérvárra, immár 5. esztendeje. Beosztásomat tekintve század beosztott altiszt vagyok. Előtte Tatán szolgáltam az MH 25. Klapka György Lövészdandárnál 10 évet mint gépjárműjavító rajparancsnok és szakasztiszthelyettes.

Fehérvárra kerülésem nagy változás volt az életemben. Teljesen új munkakör, emberek, lakhely, melyhez alkalmazkodnom kellett. Ekkor döbbsentem rá igazán, hogy mennyire fontos az ember személyisége, jelleme például egy munkahelyi probléma megoldásában vagy a mindennapi életben. Lényegesnek tartom az önismeretet és általa a személyiség fejlődését.

Mielőtt a címben szereplő próbatételről bővebben írnék, hadd említsem meg pár mondatban az ezt megelőző utamat. 2014 márciusában egy újról fogadalmam következményeként úgy döntöttem, hogy elhagyom a komfortzónámat és elindulok az El Caminón. Aki nem ismerné, ez egy zárandokút Spanyolországban, hegyen-völgyön át 800 km. Majd még 100 km következett, hogy láthassam az Atlanti-óceánt. Fontos volt számomra, hogy egyedül csináljam végig az erőpróbát. Sikert, 25 nap után megérkeztem a zárandoklat végét jelentő célba, Santiago de Compostelába. Igazán felszabadultan éreztem magamat, és mint a mesékben szokott lenni, fordulatokban gazdag utam volt. Mindig jött a segítség, ha jönnie kellett. Nem éreztem elveszettnek magamat.

De a történet, aminek a megírására kértek fel, nem a Caminóról szól, hanem egy másik vállalkosom-

Búcsú a szülőfalutól – az indulás pillanata

ról. December elejét írtunk, amikor újból felerősödött a vágy bennem. Arra gondoltam, itt a karácsony és én, mint oly sokszor, megint egyedül fogom eltölteni. Egyből rávágtam magamban: ez most nem így lesz!

Az események innen kezdve pörögni kezdtek. „Hol tölthetném el a szeretet ünnepét?” – szegyeztem magamnak a kérdést. Azonnal beugrott Bójte Csaba. Tudtam már korábbról, milyen tevékenységet folytat a ferences rendi szerzetes, akinek nagyra tartom munkáját,

„Csaba testvér nagy szeretettel fogadott”

elszántságát. Ő árva és rászoruló gyermekek lakhatását, nevelését és taníttatását biztosítja a Dévai Szent Ferenc Alapítvány által. Erdélyben és hazánkban is működnek lakó- és napközis otthonaik. Nincs megfelelőbb hely karácsonykor (fogalmazódott meg bennem a válasz), mint Csaba testvér és az ő „nagy családja”, Déván.

Ekkor megpezdült bennem valami, máris elképzeltem a karácsonyi hangulatot az ott élő gyermekek körében. Aztán az jutott az eszembe: jó-jó, hogy megyek, de üres kézzel mégsem érkezhetek Dévára ennyi sok gyermekhez (sikertől kinyomoznom, kb. 80 fiatalról van szó), akik a szeretet ünnepét is Déván töltik, mert nem viszik haza őket, és a szülei vagy rokonaik nem tudnak ajándékot vinni. Ekkor úgy döntöttem, hogy pénzgyűjtést szervezek a részükre. Egy perccel később, mintha tűz gyúlt volna a szívemben, illetve a talpam alatt: „Miért ne vinnéd el az adományt gyalogosan Dévára”, villant belém az ötlet. Nyilván az El Caminón szerzett élmények kezdtek el bennem munkálkodni.

De most térjünk vissza a megvalósítás racionális talajára. Az adománygyűjtést a már korábban említett alakulatomnál, az MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezrednél, illetve szülőfalumban, Pálfa településen (Tolna megye) kezdtem el. Pénzgyűjtő dobozokat helyeztem ki kantinokban, boltokban, és híreszteltem: a támogatásokat gyalog viszem el és személyesen adom át a rászorulóknak. Csaba testvérral is sikerült találkoznom Tatán, aki támogatásáról biztosított.

Ezt követően gőzerővel megkezdtem a túra megszervezését, no meg a századparancsnokom meggyőzését, hogy miért is kell nekem útra kelni megint a leltározás időszakában. Szerencsére támogató és megértő parancsnokom van. Tehát ezek után fogtam egy térképet, és a Pálfa-Baja-Nagylak-Arad-Déva távolságot a fűtáak mentén felosztottam kb. 30-35 km-es szakaszok-

ra. Megnéztem, milyen település van az etapok közelében. Már tudtam is, hogy 15 nap szükséges a táv leküzdéséhez. Ezután kezdődött a szállások megszervezése. Barátokkal, polgármesterekkel és katolikus plébániákkal vettem fel a kapcsolatot, és senki sem utasította el a segítségkérésemet. Erdélyben pedig kézzel kézre adtak, az egyik magyar nemzetiségű vezető elírnyított a soron következő település polgármesteréhez vagy iskolaigazgatójához. Jó érzéssel töltött el a szervezés, amiből a nővérem is kivette a részét. Érezni lehetett, hogy áldás van ezen az úton.

Az indulást (egy tartalék napot beiktatva) december 9-ére tűztem ki, azért, hogy szenteste, december 24-én célba érjek. Az útvonal a szállásokkal: Pálfa–Szekszárd–Baja–Mélykút–Mórahalom–Szeged–Makó–Nagylak–Pécska–Arad–Lippa–Barzava–Savarsin–Zam–Marosillye–Déva, a távolság 430 km volt. Az első négy nap alatt több mint 160 km-t sikerült megtennem. Ekkor kicsit elfáradtam, és a lábamon nőtt vérhólyagok is nehezítették haladásomat. Azonban számomra is meglepő módon a következő nap minden fáradtságom elszállt. Általában hajnali 4 óra tájban hagytam el a meleg, kényelmes szállást és kezdtem meg a gyaloglást a hűvös decemberi időben. Néha nagyon fáradt voltam, nem egyszer meg futva teljesítettem a napi utolsó kilométereket. Aki személyesen is ismer, az most mosolyog, mert én egy 120 kg-os, enyhén szólva is mackós ember vagyok.

A terveket tartva december 15-én gyalogoltam át Nagylaknál a határon. A román határőr értetlen mosolya még most is ott van előttem, mikor megkérdezte, hogy hová tartok ezzel a hátizsákkal. Az első idegenbeli vendéglátóm Antal Péter, Pécska polgármestere volt. Mikor megérkeztem a kisvárosba, még nem tudtam, hogy hol is találom a város első emberét. Azonban egy családi ház nyitott ablakán keresztül magyar szó szűrődött ki, hát beköszöntem. Hamar megismertem Istvánt, az ott dolgozó szobafestőt, aki elmondta: tudja, mi járatban vagyok és felajánlotta, hogy saját ko-

Felszabadult és mosolygó gyermekek körében Déván

csiján visz el a prefektúrára. Antal Péter megmutatta a várost és egy helyi román zenés rendezvényre is magával vitt. Búcsúzóul egy, a városról szóló könyvet kaptam tőle. Nem utasítottam vissza, bár tudtam, hogy így is nehéz a zsákom. Ezért reggel, mikor távoztam a panzióból, az ágyam mellett hagytam az egyik váltás cipőmet.

Innét Aradra indultam a Csiky Gergely Gimnáziumba, név szerint utam egyik nagy segítőjéhez, Hadnagy Évához, az intézmény igazgatójához. Nemcsak a nevében katonás középkorú hölgyet ismertem meg, az igazgatónő erős, határozott kézzel irányítja ezt a magyar gyermekek oktatását végző iskolát. Megérkezésem után máris egy karácsonyi ünneppsorozatba csöppentem, amit a tanulók adtak elő. Hamar befogadtak a diákok és hosszan beszélgettünk terveikről, céljaikról. Aradon adtam életem első interjúját is egy erdélyi újságnak.

A következő nap nehéz szívvel indultam tovább Lippára, ahol egy német segélyszervezet nyújtott menedéket az ott dolgozó Maxim András segítségével. Majd három napig panziókban töltöttem az éjszakákat. December 22-én érkeztem utolsó pihenőhelyemre, Marosillyére, ahol Bethlen Gábor erdélyi fejedelem egykori várkastélyában tértem nyugovóra. Ez a magyar történe-

lem szempontjából is jelentős műemlék, mely nyáron múzeumként működik, és szintén Csaba testvér alapítványának gondozásában áll. A terveimben szereplő tartalék napomat nem használtam fel, ezért december 23-án az utolsó 25 km-t is magam mögött hagyva megérkeztem Dévára.

Nagy öröm és elismerés fogadott. A gyermekekkel a vacsora során találkoztam, akik azonnal barátként fogadtak be maguk közé. Nyakamba csimpszakodtak és húzták a kezem, hogy mutassanak nekem valamit.

A Dévai Szent Ferenc Alapítvány munkájáról tudni kell, hogy több mint 2300 magyar ajkú gyermekről gondoskodik valamilyen formában. Az alapítvány központjában, Déván 200 gyermek elhelyezését és taníttatását végzik.

Böjte Csaba testvér neve és munkássága a garancia arra, hogy az alapítvány nevelői, dolgozói minden körülmények között a lehető legjobb tudásukkal és elszántsággal végzik munkájukat, hivatásukat.

A tervem valóra vált, a karácsonyi ünnepeket valóban olyan légkörben sikerült töltenem, felszabadultan és önfeledten játszó, mosolygó gyermekek körében, amelyre mindig is vágytam. Kell ennél nagyobb öröm egy néha magányos embernek?

Magyar Károly főtörzsőrmester

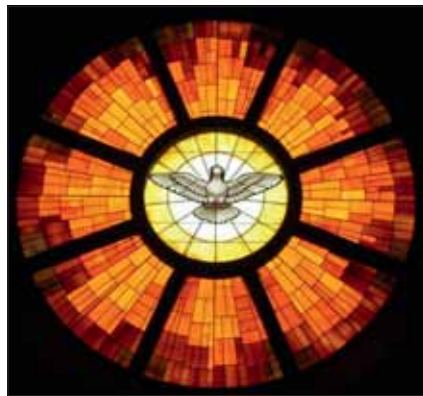
A BIZTOS ÉS LÁTHATÓ ELENGEDÉSE

Pünkösöd üzenete

Alig tíz nappal Pünkösöd előtt, Jézus elbúcsúzik a tanítványoktól, és a szemük láttára felmegy a Mennybe. A Mester – a szó fizikai értelmében – elengedi a tanítványok kezét. Az Isten Fia visszatér oda, ahonnan elindult, hogy a Szentlélek eljöhessen és kiáradhasson. Elérkezett az idő, amikor a tanítványoknak is el kell engedniük Jézust. A Lélekkel való betöltekezés előszobája a biztos és a látható elengedése. Elengedni a biztost, a láthatót, a megszokottat s a kialakult utakat ma is nagy kihívás. Az elsőre láthatatlan, az eddigittől eltérő, új és ismeretlen tapasztalatokkal való ismerkedés mindig bátorságot, önállóságot kíván.

Korábban a tanítványok számára Jézus szinte mindig elérhető és látható volt, mentek, amerre Jézusnak mennie kellett, nézték csodáit, hallgatták tanításait, figyelték minden mozdulatát. A Mesterral töltött éveket egy fészek-meleg állapothoz lehetne hasonlítani, ahol Jézus jelenlétében teljes védeltséget élveztek.

Pünkösöd napján azonban a Lélek heves szélrohamként megjelenik, és kifújja a zavarodott, megijedt tanítványokat a fészek-meleg állapotból. A tanítványok így, akaratuk ellenére, kikerülnek az eddigi komfortzónájukból, és elindulnak az önálló döntéshozás, a felvállalás útján. Elérkezett a felnőtté válásuk ideje. Azért képesek ezt az érzést megtenni, mert átéltek, megtapasztalják, hogy bár Jézus nem látható, mégis elérhető, érzékelhetően és valóságosan jelen van a Szentlélek által. Mostantól valóban a tanítványoknak kell odaállni a kormánykerék mellé, amihez különleges segítség áll rendelkezésükre a Szentlélek személyében. A Lélek jelenléte és hatása valóságos, ugyanakkor meg kell tanulni ráhangolódni, befelé figyelve az engedelmisség lelkével, nyitottan keresni Őt. A keresztyén ember célkitűzése, hogy Jézushoz hasonlóvá legyünk, az Ő jelleme ábrázolódjon ki bennünk. Ez azon-

ban nem megy önerőből, izomból, „majd én megcsinálom” lelkületből. Átformálódásunk legcsodálatosabb módja, ha kitesszük magunkat a Szentlélek hatásának és erejének.

Aki igénybe veszi a Szentlélek erejét – a hajózás képét használva –, az olyan, mint egy vitorlás hajó. Első látásra esélytelenebb helyzetben van, mint a gőzzel, illetve a legmodernebb motorral működtetett hajók. Nincs kazánja, motorja, üzemanyaga. Célja eléréséhez azonban igénybe veszi a fentről jövő segítséget. A láthatatlan szél hajtja. Amikor kifeszíti vitorláit, a szél belekapaszkodik és tolja a hajót a kikötő, a célállomás felé. A hajózásban fontos szerepet kap a szélirány kedvező kihasználása, a hajó, a vitorlák épsége, valamint a felkészültség, a tájolás, a tájékozódás tudományának elsajátítása.

Ebben a képben benne van a hajó (ember) felelősége, feladata és a szél (Lélek) ereje is.

Pünkösödkor eljött a megígért Lélek, Isten jelenléte mostantól minden ember számára megtapasztalható. A felülről jövő segítség igénybe vehető, elfogadható, erejére rá lehet hagyatkozni. „Vegyetek Szentlelket!” (Jn 20:22/b)

A Szentlélek a mennyei világ erejét adja nekünk, a fenti világgal kapcsolat össze bennünket, ugyanakkor mégsem ragad ki minket a jelenvaló világból, sőt a Krisztust hordozókat „megegyező hitre” segíti. Egyszerre kapcsol össze bennünket a Mennyel és a másik emberrel. Nem véletlen, hogy Pünkösöd ünnepe egyben az egyház születése is.

Jákob János dandártábornok,
tábori püspök

A Zrínyi Kiadó
újdonságaiból
ajánljuk

Bedécs Gyula
A Doberdótól a Dolomitokig

Útikönyv az első világháború magyar emlékeit keresőknek II.

A szerző legfontosabb célja emléket állítani azoknak a katonáknak, akik vagy száz esztendeje ott harcoltak, akik közül nagyon is sokan ott haltak hősi halált, és ma is ott nyugszanak jelölt vagy jelöletlen sírokban; emlékeztetni azokra a katonákra, „akik az emberi teljesítőképesség határán omlottak össze, akik egygyé váltak a parancsral, a parancsnokkal, a bajtárssal, a kapott feladattal, akiknek helytállása máig ható példa.” Bedécs Gyula kitűnő útikalauzunk is, műve nagyon sok tényszerű információt ad. Miközben leírja a tájat, feleleveníti az egyes hadszínterek eseményeit, történéseit, versek és más irodalmi alkotások, visszaemlékezések részleteivel segíti az olvasót, hogy átélhesse az egykori eseményeket.

Webáruházunk:
shop.hmzrinyi.hu

HUMOR

Tízparancsolat...

A vezénylőzászlósával beszél a zászlóaljparancsnok.

– Adjon valami tanácsot László, mert ellopták a kerékpáromat. Mit csináljak?

– Hogy mit? Hétfőn az állománygyűlésen sorolja fel alezredes úr a tízparancsolatot, és amikor odaér, hogy „ne lopj”, nézzen jól körül, mert aki elbújik, az a tolvaj.

Az állománygyűlés után az alezredes elégedetten veregeti meg a vezénylő vállát.

– Az Isten megáldjon, édes fiam, megvan a biciklim.

– Úgy történt, ahogy mondtam?

– Majdnem... Elkezdtem sorolni a parancsolatokat, s amikor odaérttem, hogy „ne paráználkodj”, azonnal eszembe jutott, hol hagytam a kerékpárom.

A pszichológus

Az étterem annyira zsúfolt, hogy a vacsorázni egyenruhában betérő zászlós, más lehetőség híján, oda lép egy magányosan ülő hölgyhöz, és udvariasan megkérdezi, volna-e az asztalnál szabad hely.

– Pimasz disznó! – ordít válaszul a hölgy. – Hogy én lefeküdjek magával? Soha!

Mindenki a férfit nézi, aki vörös képpel odébb kullog és letelepszik a bárpult mellé. Némi idő elteltével a

hölgy felkel az asztaltól és odamegy a megszégyenített férfihoz.

– Ne haragudjon rám. Viselkedépszichológus vagyok, az imént csak egy tesztet csináltam. Kíváncsi voltam, hogyan reagál egy férfi az ilyen inzultusra.

A zászlós hirtelen elordítja magát:

– Micsoda? Hogy fizessenek ötezer forintot egy éjszakáért? Hát mit képzelsz magadról, anyukám?

A kutya

A százados panaszkodik a beosztottjának:

– Nem találok a kutyámat! Biztosan elveszett!

– Adjon fel egy hirdetést az újságban! – jön a főtörzs ötlete.

– Maga hülye, a kutyák nem tudnak olvasni!

A tanács

Az őrmester felkeresi a vezénylőzászlósát, hogy tanácsot kérjen tőle. Nem tudja ugyanis elhatározni, hogy megnősüljön-e vagy sem.

– Az apja előkelő és képzett ember.

– Nősülj meg!

– De a lány csúnya, mint a varangy!

– Akkor ne nősülj meg!

– Viszont tízmillió forintot hoz magával hozományba.

– Nősülj meg!

– Sántít is!

– Akkor ne nősülj meg!

– Az apja be akar venni üzlettársnak.

– Akkor nősülj meg!

– De a lánya púpos.

– Akkor ne nősülj meg!

– Tulajdonképpen mit tanácsol?

– Úgy gondolom – feleli a vezénylőzászlós hosszas gondolkodás után –, hogy át kellene kérned magad a logisztikai századhoz.

– No de miért, zászlós úr?

– Mert akkor a Kovács zászlós idegeit tennéd tönkre, nem az enyémet!

Jó neked

Két altiszt beszélget:

– Képzeld, az én anyósom egy angyal.

– Jó neked, az enyém még sajnos él!

Hasonlat

Két parancsnok beszélget:

– Na, hogy megy az új sofőröknek a vezetés?

– Mint a villám!

– Olyan gyorsan?

– Á! Hol egy fába, hol egy oszlopba csapódik.

A sportbarát

Az őrmester elkészik reggel. A zászlós feldúltan várja és megkérdezi tőle:

– Te miért késtél el ma reggel?

Erre az őrmester:

– Egy focimeccsről álmodtam, de hosszabbítás volt és tovább kellett aludnom...

Összeállította:

Berek Zsolt törzszászlós

LALI A SEREGBEN

Egyed Zoltán szakaszvezető rajza

TÖRTÉNELMI VISSZATEKINTÉS

Amikor még mindenki bizakodóan emlékezett...

▲ Lóháton előre, fel a győzelemre! A közös hadsereg huszára magabiztosan tör előre.

◀ Szövetséges hadjáratunk emlékére 1914–1915. Ekkor még hadjáratként jellemezték a négy éven át tartó háborút a hazatérőknek emléket állító képeken.

Amikor már az égiek segítségét is kértük. A kép népi hímzése Mária segítségét kéri harcosaink megóvásában.

Emlékkép az 1914–1915-ös dicsőségteljes hadjáratról. Ekkor még nem sejtették, mi jö még a következő években...

A felvételeket dr. Murinkó Attila alezredes készítette.